

Árverés Egy szívfacsaró levél kalapács alatt

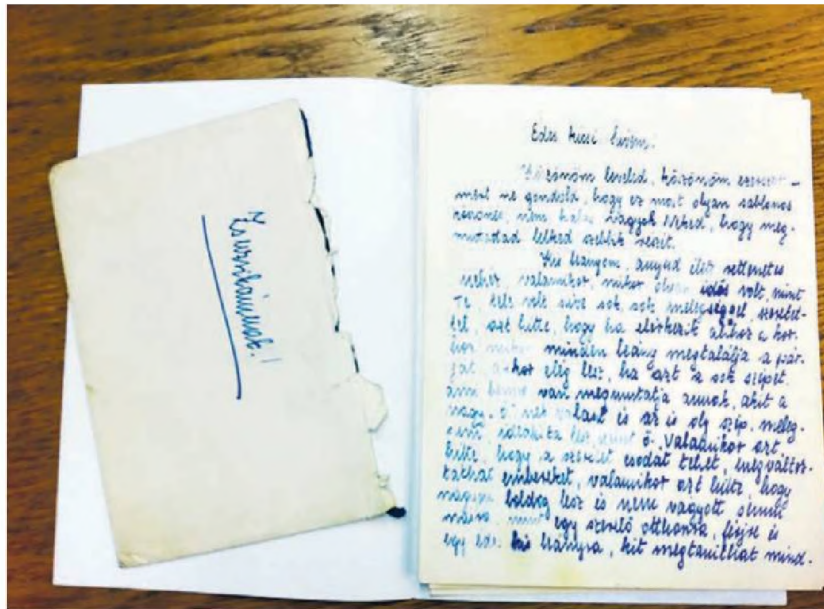
Krúdyné keserű könnyei

Aki olvasott Szindbád-történeteket vagy bármely más Krúdy-regényt, nem csodálkozik, hogy az író maga sem tudott betelni a nőikkel. Akit elvarázsolt a stílusa, látta arcát és rendkívül daliás termetét, nem csodálkozik, hogy a nők sem tudtak betelni vele.

Csordás Lajos

Nyolcvanezer forintért kelt el a budai Krisztina Antikvárium hétvégi árverésén egy levél, amely érdekes szemszögből világítja meg Krúdy Gyula második házasságának utolsó éveit. A magát végtelenül boldogtalannak érző feleség, Várady (Rózsa) Zsuzsa szemszögeiből, aki kislányának, a 13 éves Krúdy Zsuzsának önti ki a szívét hat oldalon át, magyarázva például azt, miért marad el egyre többet otthonról: „Kis szívem, azzal, hogy anyu elmenekül hazulról, az idegeit védi, igyekszik úgy élni, mint a többi normális nő, menti a saját maga megtiport életét, igyekszik kis morzsát kapni abból, amit életnek, boldogságnak neveznek (...) igyekszik, hogy bírja ezt az életet (...) még rettentő sok szenvedés és küzdelem áll előtte, megpróbálja végigcsinálni érted, mert ha Te nem lennél, akkor anyu már nem élne.”

Krúdyval való házasságukat „súlyos évekként” jellemzi, volt egy időszak, írja a levélben, „amelyről még beszélni sem szeret. Anyu összeszo-

„...hálás vagyok (...), megmutattad lelked szebbik részét” A SZERZŐ FELVÉTELE

Félmillió 24 kötetért

A Krisztina Antikvárium hétvégi árverésének nagyobb licitjei közül megemlíthető a Magyarország vármegyei és városai című hatalmas mű 24 kötete, amely 550 ezer forintért, valamint a Helikon kiadó bőrkötésű szépírodalmi sorozatának 68 kötete, amely 360 ezerért kelt el. Az egykötetesek között Ciro Spontone 1602-es könyve a magyar királyok cselekedeteiről 190 ezer forintig emelkedett, Vörösmartytól a Zalán futásának első kiadása pedig 140 ezres kikiáltási árról 220 ezer forintig ment fel.

rítja a fogát, bedugja fülét, nem akar látni, hallani semmit, él, mert élnie kell érted”.

Az író és felesége között 21 év volt a korkülönbség. Házasságuk előtt Krúdy a lány anyjának, egy szállodatulajdonos feleségének szerelmi kegyeit élvezte. Házasságuk után sem mondott le a nőkelandokról, a fiatal feleség is többször rajtakapta Margit-szigeti otthonukban a szolgálókkal. Tetézték ezt a hosszú kimaradások, majd Krúdy irodalmi mellőztetése miatt következett az eladósodás, a kiköltöztetés, az író egyre súlyosabb betegségei.

A levél 1932. április 16-án kelt,

Az író és Zsuzsa, a levél címzettje

egy évvel Krúdy halála előtt, amikor már Óbudán laktak. Az asszony ekkorra Surány Pál mérnök szerelmével vigasztalódott, sokszor éjszakára is ottmaradt a férfi Bécsi úti lakásában. Nem volt otthon 1933. május 11–12. éjjelén sem, amikor az író meghalt. A gyászév letelte után pedig hozzámért a mérnökhöz.

A levél egyébként már 2008-ban felbukkant Krúdy Zsuzsa hagyatékából, szövegét Kelecsényi László közölte akkor megjelent Szindbád titkai című kötetében. Az eredeti, több helyen talán könnyektől elmosódott írást azonban most lehetett először nyilvánosan kézbe venni.